

Kostendekkingsplan

Gemeente Brunssum

17 december 2025 - Internal

Contactpersoon

TETJE HENSTRA
Projectleider Water en
Klimaatadaptatie

T +31 (0)6 15876322
E tetje.henstra@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1018
5200 BA 's-
Hertogenbosch
Nederland

Inhoudsopgave

Dit kostendekkingsplan is een actualisatie van het kostendekkingsplan dat onderdeel is van het gemeentelijk watertakenplan Brunssum 2020-2024.

Deze rapportage bestaat uit 2 onderdelen:

- **Uitvoeringsprogramma:**
In dit hoofdstuk is weergegeven welke activiteiten en/of maatregelen de gemeente Brunssum in samenwerking met haar waterpartners of zelfstandig verricht om invulling te geven aan de ambities en watertaken in het Watertakenplan.
- **Middelen:**
Voor het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen van riolering en water zijn mensen en financiële middelen nodig. De komende 5 jaar hebben we hier gemiddeld € 4,7 miljoen per jaar aan inkomsten voor nodig. Geld dat burgers en bedrijven via de riool- en waterzorgheffing bijeenbrengen.

1

UITVOERINGSPROGRAMMA

1.1 PLANVORMING EN ONDERZOEK

Planvorming is onmisbaar voor doelmatig rioleringsbeheer. Om inzicht te behouden en verkrijgen in de toestand en het functioneren van het rioleringsstelsel is onderzoek noodzakelijk. De komende periode hebben we de volgende plannen en onderzoeken voorzien:

Tabel 1: Overzicht planvorming en onderzoek. Vermelde bedragen zijn op prijspeil 2026.

Planvorming en onderzoek	2026	2027	2028	2029	2030
Adviesbureaus	€170.700	€170.400	€170.100	€172.300	€170.000
Rioolinspecties	€27.500	€96.000	€96.000	€96.000	€96.000
TOTAAL	€198.200	€266.400	€266.100	€268.300	€266.000

1.2 BEHEER EN ONDERHOUD

Onderhoudsinspanningen zijn afgestemd op het in stand houden en goed laten functioneren van het systeem, waarbij risico's optimaal worden vermeden (assetmanagement). De activiteiten bestaan uit reinigen, regulier onderhoud en (reactieve) reparaties.

Tabel 2: Overzicht beheer en onderhoud. Vermelde bedragen zijn op prijspeil 2026.

Activiteit	2026	2027	2028	2029	2030
Onderhoud riolering	€161.100	€219.000	€219.000	€219.000	€219.000
Rioolreiniging (kolkenreiniging)	€66.300	57.200	57.200	57.200	57.200
Onderhoud groenblauwe voorzieningen		€83.600	€83.600	€83.600	€83.600
TOTAAL	€227.400	€359.800	€359.800	€359.800	€359.800

1.3 UITVOERINGSMAATREGELEN

Maatregelen zijn afgestemd op het in stand houden en optimaliseren van het functioneren van het systeem. Ten behoeve van de drie zorgplichten is het van belang dat het functioneren van het stelsel in stand gehouden wordt. Het is dus zaak dat oude leidingen tijdig vervangen worden. Het moment van vervangen wordt gebaseerd op de inspectieresultaten en/of optredende problemen. In de komende periode houden we rekening met onderstaande benodigde budgetten:

Tabel 3: Overzicht vervangings- en verbetermaatregelen. Vermelde bedragen zijn op prijspeil 2026.

Activiteit	2026	2027	2028	2029	2030
Rioolvervangings vrijvervalriolering	€1.114.000	€2.652.200	€2.652.200	€2.652.200	€2.652.200
Overige investeringen		€75.800	€75.800	€75.800	€75.800
TOTAAL	€1.114.000	€2.728.000	€2.728.000	€2.728.000	€2.728.000

1.4 FACILITAIR/OVERIG

Om het stedelijke watersysteem goed te beheren, worden ondersteunende activiteiten verricht en diensten afgenomen. Deze worden gegroepeerd onder 'Facilitaire/overige' activiteiten.

Tabel 4: Overzicht facilitair/overig. Vermelde bedragen zijn op prijspeil 2026.

Activiteit	2026	2027	2028	2029	2030
Overige kosten riol	€113.000	€77.500	€77.500	€77.500	€77.500
Posten zonder BTW					
Waterschapslasten	€55.000	€55.000	€55.000	€55.000	€55.000
Perceptiekosten BSGW	€158.000	€50.000	€50.000	€50.000	€50.000
Straatreiniging en onkruidbestrijding	€432.500	€432.500	€432.500	€432.500	€432.500
Bijdrage aan derden	€4.000	€24.800	€24.800	€24.800	€24.800
TOTAAL	€762.500	€639.800	€639.800	€639.800	€639.800

2

MIDDELEN

2.1 PERSONELE MIDDELEN

Om ons areaal optimaal te beheren en adequaat in te spelen op de grote uitdagingen van klimaatverandering, is een doordachte personele inzet essentieel. Hieronder zijnde de daarvoor benodigde budgetten weergegeven:

Tabel 5: Overzicht loonkosten en overhead. Vermelde bedragen zijn op prijspeil 2026

Activiteit	2026	2027	2028	2029	2030
Loonkosten	€578.800	€578.800	€578.800	€578.800	€578.800
Overhead	€653.200	€653.200	€653.200	€653.200	€653.200
TOTAAL	€1.232.000	€1.232.000	€1.232.000	€1.232.000	€1.232.000

2.2 FINANCIËLE MIDDELEN

In het kostenoverzicht maken we onderscheid in exploitatiekosten en investeringsuitgaven.

Exploitatie Bij de exploitatiekosten gaat het om jaarlijkse uitgaven voor beheer- en onderhoudsactiviteiten die nodig zijn voor een goed en doelmatig rioleringsbeheer. De kosten van deze uitgaven worden toegeschreven aan het boekjaar waarin deze worden uitgegeven.

Investering Investeringsuitgaven bestaan uit vervangingsinvesteringen (bijvoorbeeld rioolvervanging en vervanging pompen en dergelijke) en verbeterings-investeringen (bijvoorbeeld buisvergroting of afkoppelmaatregelen). Voor investeringen kan worden

gespaard. Wanneer investeringen (deels) worden geactiveerd bestaan de jaarlijkse kosten -de kapitaallasten- uit rente en afschrijvingen.

Uitgangspunten

Om tot een kostendekkend tarief te komen hebben we een financiële doorrekening van de rioolheffing over de gemiddelde levensduur van de riolering gemaakt. Hierbij hebben we de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Riool- en waterzorgheffing

- De riool- en waterzorgheffing per equivalente heffingseenheid bedraagt in 2026 € 288,36 (WOZ-waarde tussen €30.000 en €1.000.000).
- De rioolheffing mag op begrotingsbasis maximaal kostendekkend zijn: de geraamde opbrengsten mogen de geraamde lasten niet overstijgen (Gemeentewet artikel 229b).
- Reserveren voor tariefsegalisatie en/of toekomstige vervangingsinvesteringen – door dotaties aan de voorziening(en) – is toegestaan.
- Reserveren enkel voor uitbreiding van het voorzieningenniveau is niet toegestaan.
- De opbrengsten van de rioolheffing mogen niet voor andere doeleinden dan voor het gemeentelijk rioolstelsel (inclusief grond- en hemelwatervoorzieningen) worden aangewend ofwel hebben een relatie met de verbrede watertaken.
- Kwijtschelding van de rioolheffing (minimabeleid) komt voor rekening van de algemene middelen.

Rente en inflatie

- De rente op nieuwe investeringen en boekwaarden bedraagt 0.5%. Deze rente wordt voor het eerst doorbelast in het jaar na de investering.
- Er vindt geen toerekening van rente plaats op positieve saldi van reserves en/of voorzieningen.
- In het kostendekkingsmodel vindt geen indexatie (als gevolg van inflatie) van de uitgaven plaats. Indexatie moet dus separaat berekend worden.

Investeringen

- De investeringslijn is gebaseerd op bedragen zoals door de gemeente aangeleverd en op bedragen zoals berekend door middel van kostenkengetallen uit de Kennisbank Stedelijk Water. Daarbij is de theoretische levensduur van vrijvervalriolering aangelegd voor 1970 gehanteerd op 60 jaar, en op 80 jaar voor riolering die daarna is aangelegd. Vanaf 2027 zijn de investeringen vertaald naar en jaarlijks gemiddelde.

Indien we investeringen activeren, hanteren we de volgende afschrijvingstermen:

- De afschrijvingstermijn op vervangingsinvesteringen voor vrijvervalriolering, gemalen bouwkundig, persleidingen, drukriolering, infiltratievoorzieningen, drainage en randvoorziening bouwkundig bedraagt 40 jaar.
- De afschrijvingstermijn op gemalen en randvoorzieningen is voor electromechanische onderdelen 20 jaar.
- Voor electromechanische onderdelen van drukriolering en IBA's is de afschrijvingstermijn 15 jaar.
- De afschrijving vindt lineair plaats. De afschrijving wordt voor het eerst doorbelast in het jaar na de investering.

BTW

- Jaarlijks belasten we 21% BTW door aan de rioolheffing, op basis van exploitatie en investeringen.

Heffingseenheden

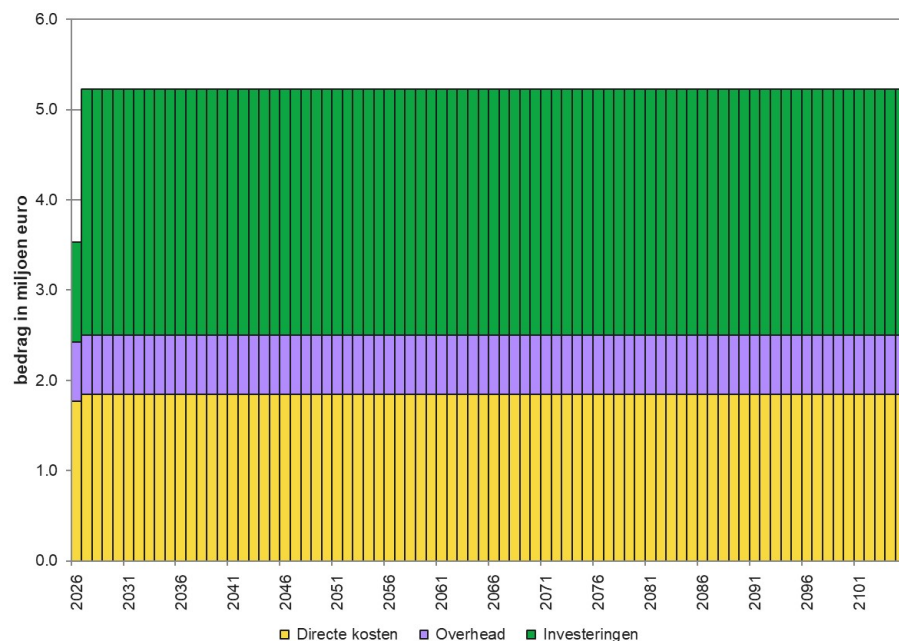
- Het aantal (equivalente) heffingseenheden bedraagt per 1 januari 2026: 15.264. Dit aantal eenheden is berekend uit de bruto inkomsten van 2026 gedeeld door de rioolheffing 2026.
- Het aantal (equivalente) heffingseenheden wijzigt gedurende de doorgerekende periode niet.

Voorzieningen

- Het saldo van de Voorziening riolering (BBV 44.2), bedraagt per 1 januari 2026: €0.
- Het saldo van de Spaarvoorziening (BBV 44.1d) bedraagt per 1 januari 2026: €0.
- Het saldo van de voorziening(en) mag gedurende de gehele beschouwde periode niet negatief zijn.
- Er is geen maximum gesteld aan het saldo dat gedurende de beschouwde periode in de voorziening(en) wordt begroot.

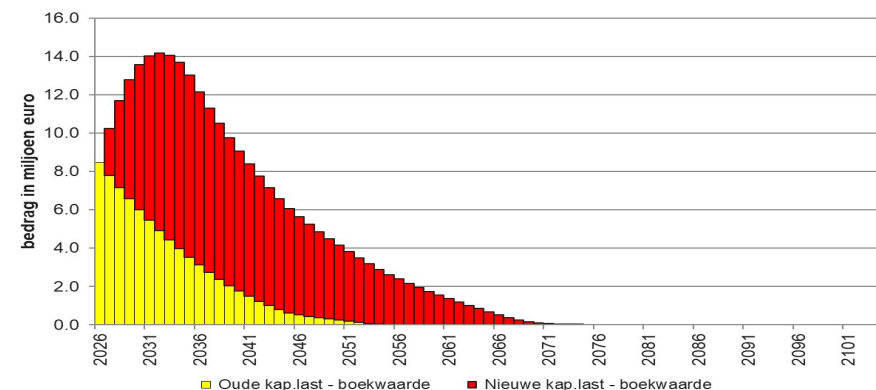
Kostendeckking

De hiervoor beschreven kosten en uitgangspunten leiden tot het volgende verwachte uitgavenpatroon voor de gemeente Brunssum in de periode 2026 t/m 2105:

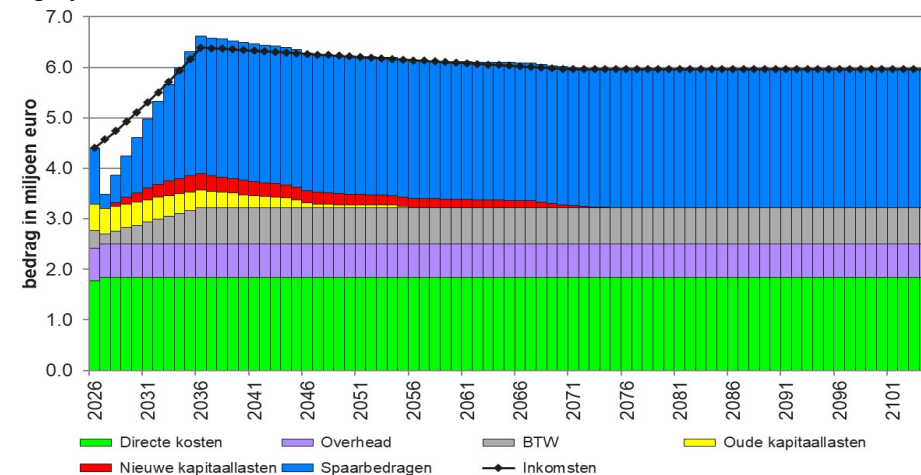
Figuur 1 - Verwacht uitgavenpatroon gemeente Brunssum, 2026 t/m 2105. Bedragen op prijspeil 2026.

Voor de investeringen wordt in 10 jaar opgebouwd naar volledig sparen. Te activeren investeringen leiden tot een oplopende boekwaarde en hieruit volgen kapitaallasten (rente- en afschrijvingslasten). Het verloop van de boekwaarde is weergegeven in Figuur 2.

Figuur 2 - Verwacht boekwaardenverloop van de investeringen gemeente Brunssum, 2026 t/m 2105. Bedragen op prijspeil 2026.

Het uitgavenpatroon in Figuur 1, in combinatie met het boekwaardeverloop in Figuur 2 leidt tot het lastenpatroon zoals weergegeven in Figuur 3. Hierin zijn ook de benodigde totale baten weergegeven; deze volgen de lastenontwikkeling zo goed mogelijk.

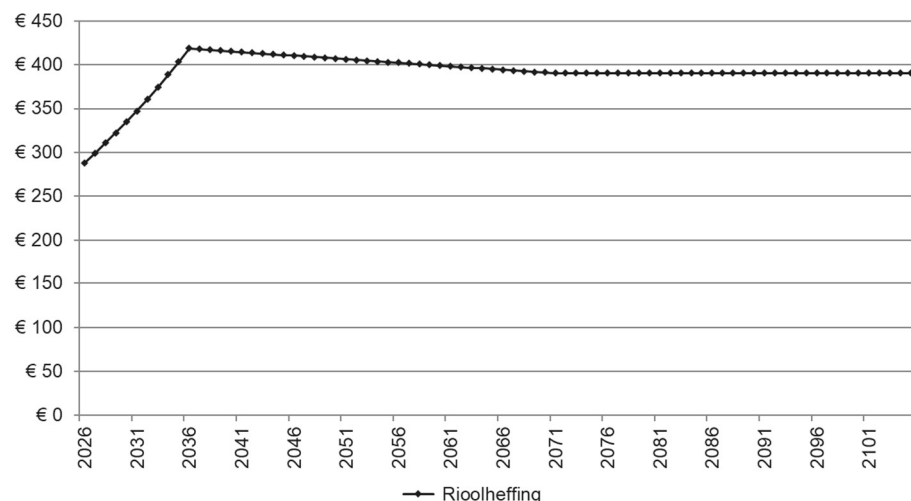
Figuur 3 - Verwacht lasten- en batenverloop gemeente Brunssum, 2026 t/m 2105. Bedragen op prijspeil 2026.

De benodigde inkomsten uit de rioolheffing zijn in onderstaande grafiek vertaald naar het benodigde tarief.

Tabel 6: Tarieven in de planperiode. Bedragen beleidsmatig (zonder indexatie)

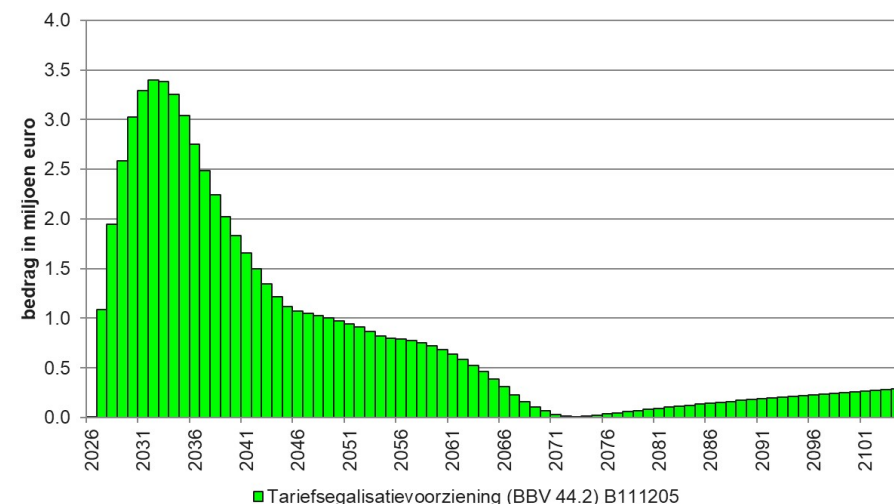
Jaar	Tarief (beleidsmatig)
2026	€ 288,36 (+3,8%)
2027	€ 299,32 (+3,8%)
2028	€ 310,69 (+3,8%)
2029	€ 322,50 (+3,8%)
2030	€ 334,75 (+3,8%)

Tien jaar lang is een jaarlijkse stijging van 3,8% voorzien. Hierna is er 35 jaar achtereenvolgend een jaarlijkse daling van 0,2% voorzien. De resterende tijd van de doorgerekende periode kan het tarief gelijk blijven.

Figuur 4 - Verwacht verloop rioolheffing (WOZ-waarde tussen €30.000 en €1.000.000) gemeente Brunssum, 2026 t/m 2105. Bedragen op prijspeil 2026.

Onderstaand is het verloop van de tariefseglisatievoorziening weergegeven:

Figuur 5: Saldo voorzieningen per 31/12 (vast prijspeil 2026)

Risico's

Bij de interpretatie van de resultaten in dit hoofdstuk dient rekening te worden gehouden met de (actuele) onzekerheden die de rioolheffing zullen beïnvloeden, zoals kostenontwikkelingen van (bouw)materialen, energiekosten, rentestijgingen en toenemende opgaven rondom klimaatadaptatie.

Om een kostendeekkende rioolheffing te behouden, dient deze telkens te worden geïndexeerd op basis van de optredende inflatie. Jaarlijks wordt, bij het vaststellen van de nieuwe programmabegroting, het te hanteren indexatiepercentage bepaald. Naast deze indexatie moet tenminste de beleidsmatige verhoging behouden blijven voor een rioolheffing die aansluit bij dit plan. Wanneer het werkelijk aantal heffingseenheden achterblijft, zal het tarief naar rato daarvan extra verhoogd moeten worden, bovenop de indexatie en beleidsmatige verhoging.